

**Pentru Chișinău
se poate mai bine!**

**Adrian
cu ALBU**

**Platforma electorală
a candidatului la funcția
de primar general al municipiului
Chișinău din partea Partidului
Socialiștilor din Republica Moldova**

Pentru Chișinău se poate mai bine!

cu **Adrian ALBU**

Viața locuitorilor municipiului Chișinău poate să devină cu mult mai bună datorită schimbărilor în orașul nostru. Chișinăul poate fi mai confortabil, mai verde, mai fericit.

Puterea Chișinăului – unitatea!
Echipa mea – chișinăuienii.
Puterea noastră sunt oamenii.

Adrian Albu

Candidatul la funcția de primar general al municipiului Chișinău din partea Partidului Socialiștilor din Republica Moldova

Stimați locuitori ai municipiului Chișinău,

Echipa noastră este ferm convinsă de faptul că municipiul are nevoie de o viziune nouă privind administrarea – o viziune, care aparține locuitorilor capitalei. Cele mai reușite soluții pentru problemele Chișinăului trebuie să corespundă, mai întâi de toate, așteptărilor și intereselor locuitorilor urbei noastre, dar nu celor care exercită anumite funcții administrative sau electivă, pe o anumită perioadă. Chișinăul merită un viitor mai bun, care poate fi realizat doar datorită eforturilor unei echipe profesionale, în cooperare cu locuitorii capitalei.

Împreună, noi vom transforma Chișinăul într-o localitate confortabilă pentru trai, vom asigura accesul larg al cetățenilor la serviciile municipale, educație și medicină de calitate, vom crea condiții bune pentru viața oamenilor în etate, vom ajuta cetățenii care au cel mai mult nevoie de grija noastră, vom asigura o infrastructură tehnică și socială modernă. Vom obține un nivel sporit de ordine și siguranță personală, un mediu cultural atractiv, oportunități pentru dezvoltarea economiei și vom garanta grija pentru mediul înconjurător, precum și înverzirea orașului.

Viziunea noastră de dezvoltare a municipiului constă în faptul că orașul și suburbiile trebuie să se dezvolte ca un tot întreg. Din acest considerent, programele și proiectele noastre de dezvoltare vor fi realizate pentru toate subiectele municipalității.

Pentru Chișinău se poate mai bine!

cu **Adrian ALBU**

În calitate de primar al municipiului Chișinău voi lucra, având la bază următoarele principii:

- **responsabilitatea față de locuitorii municipiului;**
- **transparența;**
- **implicarea cetățenilor;**
- **eficiența administrativă și economică.**

Noi, ca și Dumneavoastră, locuim în Chișinău și, pornind de la aceasta, luând în calcul experiența acumulată și consultările cu cetățenii, am elaborat împreună cu echipa următoarele **direcții de dezvoltare ale capitalei:**

01 Chișinău pe placul Tău

02 Eco Chișinău

03 Chișinăul mai ieftin pentru locuitorii săi

04 Chișinău grijului și incluziv

05 Soluții eficiente pentru infrastructura Chișinăului

06 Chișinău “Oraș Inteligent”, transparent și participativ

07 Patrimoniul cultural și dezvoltarea economică a Chișinăului

Realizarea sarcinilor și priorităților de dezvoltare a Chișinăului este posibilă datorită competențelor, profesionalismului și efortului comun ale echipei noastre, care a demonstrat că poate și dorește să muncească pentru dezvoltarea municipiului.

01

Direcția de dezvoltare „Chișinău pe placul Tău”

Municipiul nostru trebuie să răspundă necesităților tuturor locuitorilor. Acesta este motivul pentru care realizăm în Chișinău diverse **programe, menite să creeze condiții pentru o viață de înaltă calitate, confortabilă și fericită pentru toți locuitorii urbei.** Programele noastre de dezvoltare a educației, sportului, culturii, asistenței medicale și ale altor domenii de activitate a Chișinăului vor fi planificate detaliat și consultate cu cetățenii pentru a obține cel mai bun efect la îndeplinirea lor. Direcția de dezvoltare „Chișinău pe placul Tău” creează **condiții pentru toate categoriile de vârstă**, care locuiesc în municipiu și pentru fiecare locuitor în parte.

Prioritate „Chișinău pentru cei mai mici”

Acțiunile administrației de creare a unor condiții adecvate pentru dezvoltarea copiilor reprezintă cea mai bună investiție. Iată de ce vom continua să susținem și să implementăm noi programe și proiecte pentru îmbunătățirea condițiilor de viață și a calității educației copiilor din municipiu.

Măsuri de realizare:

Programul “Grădinița mea – un plan de dezvoltare a grădinițelor din municipiul Chișinău”. În cadrul programului, vor fi realizate lucrări de reparație curentă și capitală a circa 100 de grădinițe. De asemenea, vor fi desfășurate activități în vederea sporirii nivelului de cunoștințe și a potențialului educațional al copiilor din toate grădinițele municipiului. Vom oferi posibilități de frecvență a unor cursuri suplimentare și vom contribui la creșterea constantă a atractivității și eficienței cursurilor, prin dotarea bazei didactice și îmbunătățirea competențelor educatorilor și profesorilor.

Înscrierea simplă și accesibilă la grădiniță, în raza locului de trai. Fiecare copil este în drept să beneficieze de un loc într-o grădiniță din apropierea casei, fie ca părinții lui să poată opta pentru o altă grădiniță din municipiu. Vom revizui metodologia înscrierii la grădiniță, făcând-o mai convenabilă și mai accesibilă pentru părinți, vom asigura controlul asupra proceselor de înscriere a copiilor în instituțiile preșcolare astfel încât părinții să poată monitoriza online întregul proces.

Programul „Terenuri de joacă pentru cei mici”. În cadrul acestuia va fi sporit accesul la petrecerea calitativă a timpului de către copii și părinții acestora, prin construirea a aproximativ 400 de terenuri de joacă pentru copii, renovarea sau dotarea parțială a aproximativ 600 de terenuri de joacă. Pentru a construi terenuri de joacă de înaltă calitate, sigure și atractive din punct de vedere estetic, vom implica designeri moldoveni de mobilier exterior și vom folosi cât mai multe materiale naturale.

Protecția copiilor rămași fără supraveghere părintească – suntem responsabili pentru fiecare copil care are nevoie de protecție. Iată de ce, în colaborare cu agențiile guvernamentale de specialitate și activiștii orașului, vom elabora și implementa programe de protecție a copiilor rămași fără supravegherea părintească.

Prioritate „Chișinăul sănătos, sportiv, tânăr”

În capitala noastră locuiesc mulți tineri. Din păcate, posibilitățile de implicare a acestora în diverse tipuri de activități și petrecerea utilă a timpului liber în Chișinău sunt limitate. Reieșind din aceasta, **vom îmbunătăți condițiile de practicare a sportului în Chișinău, precum și vom implementa programe de mobilizare atât a tinerilor, cât și a rudelor acestora, pentru participarea la diverse evenimente sportive**, oferindu-le posibilitatea de a petrece util timpul și de a deveni mai sănătoși și mai fericiți.

Măsuri de realizare:

Sport pentru copii și tineri – vom susține funcționarea secțiilor sportive existente și ale celor noi care urmează să fie create prin îmbunătățirea infrastructurii și organizarea competițiilor între sectoare, școli, întreprinderi municipale etc.

Program de granturi pentru implementarea inițiativelor tinerilor – „Tineri pentru Chișinău”. Acesta va oferi tinerilor posibilitatea de a-și realiza ideile sociale ce vizează dezvoltarea orașului și crearea condițiilor pentru promovarea tinerei generații.

Programul „Orașul copilăriei mele” are drept obiectiv major crearea condițiilor și spațiilor de recreere pentru copii și tineri. În cartierele orașului vor fi instalate terenuri cu diverse destinații, cum ar fi terenuri de patinaj pe role, piste pentru bicicliști, sporturi acvatice etc. Vor fi date în exploatare cel puțin 130 de obiecte de acest gen pentru practicarea unui stil sportiv de viață. Primăria va sprijini funcționarea, dezvoltarea și crearea de noi cluburi și secții sportive pentru copii și tineret.

Promovarea municipiului în calitate de platformă pentru **organizarea și desfășurarea competițiilor internaționale** în diverse genuri de sport.

Prioritate

„Chișinău – un oraș confortabil pentru persoanele cu vârsta 60+”

Ținând cont de fenomenele demografice din Moldova, în urma cărora procentul vârstnicilor crește, considerăm că sunt necesare **programe de sporire a activității persoanelor în etate și susținerea acestui grup social**. Chișinăul trebuie să devină un oraș cu grijă față de această categorie de oameni, atât în prezent cât și în viitor, prin:

- asigurarea condițiilor pentru o educație continuă, socializare activă, dezvoltare intereselor;
- oferirea de oportunități persoanelor în vârstă pentru a-și petrece util și plăcut timpul liber;
- oferirea accesului la asistență consultativă, inclusiv juridică.

Măsurile de realizare:

Programul “Clubul seniorilor”. Programul prevede crearea de cluburi pentru vârstnici în toate sectoarele și suburbiile municipiului, al căror scop este să implice și să integreze persoanele cu vârsta 60+. În cadrul cluburilor pentru seniori, vor fi organizate cercuri artistice, de socializare, precum și activități turistice. Clubul Seniorilor va contribui la îmbunătățirea calității vieții persoanelor în vârstă, încurajarea inițiativei și deschiderea către noi începuturi.

Seminare și training-uri pentru categoria dată în vederea îmbunătățirii competențelor în domeniile: juridic, consum, limbă străină, digital, social, economic și alte subiecte de interes pentru categoria dată.

Organizarea de evenimente culturale și de divertisment pentru persoanele în etate în scopul integrării și petrecerii calitative a timpului liber.

Prioritate „Dezvoltarea educației”

Împreună vom putea asigura dezvoltarea celor mai importante sfere ale vieții sociale și economice, în care educația va juca un rol primordial. În acest scop va fi elaborat și implementat un **program de dezvoltare a educației în Chișinău pentru anii 2024–2030**. Pentru realizarea obiectivelor programului, vor fi implementate diverse proiecte de dezvoltare, în conformitate cu competențele administrației publice locale.

Măsuri de realizare:

Vom investi și moderniza instituțiile de învățământ pentru a îmbunătăți condițiile de studii ale copiilor și tinerilor. În programul nostru de promovare a educației, cele mai importante domenii de activitate sunt: educația preșcolară și școlară, educația profesională, educația extra curriculară, perfecționarea personalului pedagogic și educațional.

Crearea sistemului municipal de sprijin pentru elevii talentați, care va contribui la dezvoltarea potențialului copiilor și tinerilor din municipiul nostru. Acest sistem va funcționa în baza unor reguli transparente, iar beneficiari vor deveni cei care vor întruni criteriile consultate cu locuitorii Chișinăului.

Susținerea dezvoltării învățământului profesional prin implementarea programelor de sporire a posibilităților de angajare a absolvenților școlilor profesionale, creșterea eficienței învățământului profesional și îmbunătățirea capacității absolvenților claselor gimnaziale din Chișinău de a lua decizii corecte cu privire la viitorul lor educațional și profesional.

Consolidarea cooperării cu organizațiile neguvernamentale din domeniul educației pentru a crea o sinergie a proceselor de dezvoltare a acestui domeniu în municipiul Chișinău.

Prioritate „Grija pentru sănătatea cetățenilor”

Accesul chișinăuienilor la serviciile medicale de calitate este o prioritate pentru noi și vom face tot posibilul ca să facilităm accesul la aceste servicii, să le dezvoltăm și să creăm noi servicii medicale.

Măsurile de realizare:

Programul „Diagnosticarea precoce pentru chișinăuieni”. Prin intermediul acestui program vom oferi tuturor persoanelor nevoiașe și categoriilor social-vulnerabile ale cetățenilor acces la efectuarea cu regularitate a diagnozelor medicale.

Împreună cu echipa noastră de deputați socialiști din Parlament, vom promova realizarea Programului „**Îngrijire electronică**”, în cadrul căruia cetățenii vor putea primi notificări și recomandări electronice cu privire la diagnosticarea planificată, vaccinare, precum și vor beneficia de un sistem electronic mai convenabil de înregistrare la medici.

Vom lansa un proiect-pilot foarte important privind crearea în municipalitate a unui „**Centru de planificare familială**”, în cadrul căruia va fi aplicată o abordare complexă față de familiile care au nevoie de asemenea asistență. Locuitorii Chișinăului vor putea primi consultații calificate, vor putea trece diagnosticarea, dar și mai important – vor putea beneficia de procedura FIV la preț redus, care în prezent nu este disponibilă pentru toate familiile cu probleme de fertilitate din cauza prețului exagerat pentru acest serviciu. **Fiecare cetățean al Chișinăului trebuie să aibă șansa de a crea și dezvolta o familie.**

02 Direcția de dezvoltare „Eco Chișinău”

Chișinăul, având statut de capitală, trebuie să devină un exemplu pentru întreaga republică în ceea ce privește promovarea agendei verzi. Noi vom demonstra că **suntem capabili să realizăm cele mai bune practici de protecție a mediului și să creăm un oraș verde, curat, nu doar pentru noi și copiii noștri, ci și pentru generațiile următoare.** În procesul de dezvoltare a Chișinăului, ne vom baza pe principiile dezvoltării durabile. Vom coopera cât mai strâns și vom sprijini inițiativele civice de mediu, iar **împreună cu locuitorii municipiului, vom identifica și implementa proiecte ambițioase de transformare a Chișinăului într-o localitate verde.**

Prioritate

„Înverzirea, ca parte a unei vieți confortabile și a dezvoltării durabile a Chișinăului”

Este important să atragem cetățenii în activitățile de protejare a mediului și de întreținere a spațiilor verzi prin implicarea lor în etapele de planificare și implementare a soluțiilor urbanistice durabile. **Chișinăul poate deveni un oraș cu emisii reduse, atractiv din punct de vedere al mediului pentru locuitorii săi**, iar păstrarea și dezvoltarea spațiilor verzi au un rol important în acest proces.

Măsurile de realizare:

Protejarea spațiilor verzi. Chișinăul nu poate fi construit prin distrugerea spațiilor verzi, a parcurilor, curților din fața blocurilor și a altor spații, unde chișinăuienii își petrec timpul liber și care au un efect benefic asupra calității aerului din oraș și a aspectului său estetic. Chișinăul poate și trebuie să se construiască, și să se dezvolte, dar vom avea grijă să propunem cele mai potrivite soluții în acest scop, soluții care vor fi consultate cu cetățenii și nu vor dăuna spațiilor verzi.

Realizarea Programului „Grădina noastră” va contribui la transformarea curților blocurilor de locuit din Chișinău în spații de recreere pentru chișinăuieni, inclusiv pentru vârstnici și copii. În cadrul programului, municipalitatea va încuraja locuitorii să-și amenajeze curțile blocurilor, oferindu-le inventarul necesar și serviciile specialiștilor în domeniul grădinăritului.

Programul “Acoperișuri verzi”. În cadrul acestuia, pe acoperișurile clădirilor vor fi organizate plantații și zone de recreere pentru utilizatorii acestor clădiri. Acoperișurile verzi vor deveni o sursă bună de îmbogățire cu oxigen a aerului poluat al orașului, vor decora și individualiza imaginea Chișinăului, precum și vor deveni un loc minunat pentru pauze și odihnă a cetățenilor din clădirile respective.

De asemenea, vom implementa crearea de noi și revitalizarea vechilor coridoare verzi ale orașului, destinate primblărilor cu bicicleta sau pe jos; vom dezvolta un **proiect Dendrologic al orașului**; vom elabora o hartă a copacilor deosebit de valoroși cu măsuri speciale de protecție a lor.

Prioritate

„Promovarea ciclismului și a altor forme de transport alternativ”

Promovarea ciclismului și a altor forme alternative de transport este prioritatea noastră, deoarece va contribui la **reducerea emisiilor de substanțe nocive, îmbunătățirea ecologiei și sănătății cetățenilor, reducerea ambuteiajelor, la dezvoltarea mobilității urbane.**

Măsurile de realizare:

Programul „Chișinău pentru biciclete”. În cadrul programului, până în anul 2026, vor fi construite 50 km de piste noi pentru biciclete, în locurile solicitate, va fi lansat proiectul „Biciclete urbane”, unități de transport ecologice, care vor fi disponibile cu o reducere de 50% pentru posesorii de card al chișinăuienului. Pentru locuitorii orașului vor fi create diverse facilități: stații de reparat biciclete în regim de autoservire, parcări pentru biciclete, suporturi pentru biciclete, instalate la intersecții etc.

În cadrul programului „Transportul verde al Chișinăului” vor fi create condiții pentru integrarea armonioasă a transportului alternativ în viața de zi cu zi a chișinăuienilor. Astfel, infrastructura pentru aceste tipuri de transport va fi bine gândită și organizată, vor fi realizate acțiuni de popularizare a acestor mijloace de transport.

Prioritate „Segregarea și reciclarea deșeurilor”

Deșeurile, care sunt produse în cantități uriașe de orașul nostru și poluează mediul, pot fi transformate într-o afacere ce va genera venituri pentru Chișinău.

Măsuri de realizare:

Ne putem debarasa de gunoi doar având o cultură de utilizare a acestuia. Vom **promova cultura gestionării deșeurilor în rândul locuitorilor municipiului și a mediului de afaceri**, oferind diverse soluții: mai multe containere pentru sortarea gunoiului; **facilități pentru întreprinderile care sortează gunoiul**; pregătirea și implementarea unui parteneriat public-privat în vederea creării unui cluster de înaltă tehnologie pentru reciclarea deșeurilor ecologice și eficiente din punct de vedere energetic prin construcția liniilor de sortare a deșeurilor în mai multe sectoare ale orașului, precum și a unei uzine de incinerare a deșeurilor cu cele mai moderne tehnologii de filtrare a fumului emis. Aceste acțiuni vor permite să îmbunătățim mediul de viață al cetățenilor noștri, să păstrăm orașul nostru mai curat pentru copiii noștri și să asigurăm orașul cu o sursă suplimentară de energie.

Prioritate „Eficiență energetică și surse regenerabile de energie”

Pentru a reduce dependența de resursele energetice finite, de riscurile asociate fluctuațiilor prețului la energie, precum și pentru a reduce emisiile de gaze cu efect de seră și poluarea mediului, vom promova **utilizarea tehnologiilor eficiente din punct de vedere energetic și a surselor regenerabile de energie, ceea ce va crește stabilitatea economică a orașului nostru, precum și va avea un efect benefic asupra sănătății locuitorilor Chișinăului.**

Măsurile de realizare:

Programul „Stimularea tehnologiilor eficiente energetic” va include oferirea de beneficii fiscale și subvenții pentru gospodăriile care utilizează tehnologii de acest gen.

Programul „Educație privind eficiența energetică”. În cadrul acestui program, realizăm campanii, seminare și evenimente menite să sensibilizeze locuitorii municipiului cu privire la beneficiile eficienței energetice și ale surselor regenerabile de energie.

Dezvoltarea eficienței energetice a clădirilor municipale și a altor imobile prin îmbunătățirea izolației termice, precum și instalarea sistemelor de iluminat eficiente energetic.

Promovarea pentru clădirile noi și reconstruite a **unor norme și standarde**, care vor putea contribui la dezvoltarea durabilă și obținerea de economii prin asigurarea eficienței energetice și implementarea tehnologiilor de dezvoltare a energiei regenerabile.

Implementarea proiectelor de sprijinire a cercetării și inovării – municipalitatea va identifica și dezvolta parteneriate, precum și va sprijini cercetarea și inovarea care pot ajuta orașul nostru să devină mai durabil, mai eficient energetic și mai inovator.

Prioritate „Râul Bâc – patrimoniul Chișinăului”

Râul Bâc are o importanță ecologică, istorică și culturală importantă pentru orașul nostru. Astăzi, Bâcul se confruntă cu probleme de poluare și îngrijire insuficientă, respectiv, reabilitarea și protejarea acestui râu este una din prioritățile noastre.

Măsurile de realizare:

Programul de reabilitare a râului Bâc. Pentru implementarea programului, inițial vom face delimitarea și înregistrarea în cadastru a râului Bâc. Ulterior, vom organiza consultări cu ecologiștii și inginerii pentru a identifica soluțiile optime de reconstrucție a râului, ținând cont de nevoile cetățenilor, a ecosistemului și mediului.

Programul „Râul Bâc mai curat” va include următoarele componente: implementarea unui sistem de monitorizare a nivelului de poluare a râului Bâc; crearea unei subdiviziuni care va monitoriza și combate aruncarea deșeurilor în râul Bâc; popularizarea importanței salubrității râului Bâc în rândul locuitorilor Chișinăului; implicarea cetățenilor în activitățile de salubritate a teritoriilor adiacente râului.

Programul „Râul Bâc pentru noi” – în cadrul programului, de-a lungul râului Bâc vor fi identificate cele mai potrivite locuri, care vor putea fi reamenajate în zone de agrement pentru cetățeni.

03 Direcția de dezvoltare „Chișinăul, mai ieftin pentru chișinăuieni”

Locuitorii Chișinăului achită impozite, care creează principala bază financiară pentru dezvoltarea municipiului. Ar fi corect dacă administrația municipiului și-ar distinge locuitorii de persoanele, care vizitează Chișinăul și ar identifica soluții de reducere, în mod constant, a prețurilor pentru serviciile oferite.

Prioritate

„Cele mai bune prețuri – pentru locuitorii din Chișinău”

Administrația municipiului va crea mai multe posibilități pentru locuitorii Chișinăului pentru a beneficia de servicii de înaltă calitate la prețuri mai mici. **Reducerea tarifelor pentru locuitorii Chișinăului este principala prioritate a echipei noastre.**

Măsuri de realizare:

Programul „**Cardul chișinăuianului**” presupune beneficii, reduceri, servicii pentru deținător. Cardul chișinăuianului va fi disponibil pentru toate categoriile de locuitori ai municipiului și va oferi titularului său reduceri suplimentare la o serie de servicii și mărfuri, cum ar fi:

- **reducere la biletele și/sau abonamentele pentru transportul public**, înlesniri la călătorii pentru elevi și studenți etc. Pentru alte categorii de chișinăuieni din grupuri social-vulnerabile, cardul va oferi călătorii gratuite în transportul public municipal;
- **deținătorii de carduri vor putea utiliza sistemul „biletul electronic unic”**, de pe contul căruia va fi extrasă suma tarifului pentru călătoria în orice tip de transport al municipiului;
- **program de reduceri pentru deținătorii de carduri**, care va permite să beneficiați de reduceri la mărfuri și servicii în organizațiile partenere ale programului de reduceri. Valoarea reducerilor va depinde de compania parteneră și de categoria deținătorului cardului;
- **acces la evenimente sociale și culturale**. Datorită cardului, unele categorii de locuitori ai capitalei vor primi înlesniri pentru a participa la evenimentele sociale și culturale din Chișinău, iar studenții vor putea vizita gratuit muzeele de până la 3 ori pe an, dar și se vor bucura de facilități la vizitarea teatrelor, parcurilor „Grădina Botanică”, „Dendrariu”, „Grădina zoologică” etc. Suma reducerii va depinde de categoria deținătorului cardului;
- **utilizarea cardului pentru a face o programare la un medic din instituțiile medicale din Chișinău**, care activează în cadrul sistemului de asigurare medicală obligatorie;
- **posibilitatea de a utiliza cardul la fel ca și un card bancar cu drepturi depline**, mai exact, de a efectua plăți pentru cumpărături, de a primi și efectua transferuri.

Prioritate „Cele mai bune prețuri – pentru locuitorii din Chișinău”

Măsuri de realizare:

Gazul, energia electrică și încălzirea – mai ieftine pentru chișinăuieni. Prin negocieri și gestionare competentă, vom putea asigura o reducere a tarifelor la resursele energetice pentru chișinăuieni. Acest lucru va putea fi realizat prin utilizarea oportunităților prevăzute în cel de-al treilea pachet energetic, și anume prin crearea posibilității ca marii consumatori de energie electrică să interacționeze direct cu furnizorii de energie electrică și de gaze. În vederea atingerii acestui obiectiv, vom crea întreprinderi municipale, care vor presta servicii de furnizare a gazelor și energiei electrice pentru municipiu. Având energie electrică și gaze mai ieftine, datorită achizițiilor directe și negocierilor profesioniste, precum și grație surselor alternative de energie, municipalitatea va putea reduce semnificativ prețul la energia termică în municipiu.

Transferul gratuit în decurs de 15 minute dintr-un mijloc de transport în altul, în baza unui singur tichet, cumpărat pentru mijloacele de transport public – este o acțiune care va permite chișinăuienilor să se deplaseze mai rentabil dintr-un punct în altul al orașului.

04 Direcția de dezvoltare „Chișinău grijuliu și incluziv”

Este foarte important ca **locuitorii Chișinăului să simtă că orașul se gândește la nevoile fiecăruia din ei**. Design-ul infrastructurii orașului trebuie să creeze **spații fără bariere**. Dacă vom dezvolta orașul ținând cont de nevoile diferitor categorii de locuitori (persoane cu dizabilități, familii cu mulți copii etc.), Chișinăul va deveni un oraș în care toată lumea se va simți bine. Împreună vom construi un oraș deschis în care fiecare se va simți ca acasă.

Prioritate

„Comoditatea și asigurarea celor mai importante nevoi ale cetățenilor”

Măsurile de realizare:

Echipa noastră realizează **proiectul „Apa este o sursă de viață”**, în cadrul căruia vor fi instalate cișmele stradale cu apă potabilă filtrată, accesul la care este atât de important pentru locuitorii Chișinăului, în special în zilele toride de vară.

„Programul 10000+ pentru familiile cu mulți copii” prevede alocarea anuală, de către Primărie, familiilor cu mulți copii, a unei indemnizații de 10.000 lei. Asigurarea celor mai importante nevoi ale unor grupuri social-vulnerabile prin continuarea următoarelor programe: **„Produse lactate pentru copiii cu vârsta de până la doi ani”, „Glucometre pentru diabetici și femei însărcinate”, „Proteze dentare pentru pensionari”, „Asistenți personali pentru îngrijirea bolnavilor”, „Asistență în achiziționarea aparatelor auditive”.**

„Apă potabilă din robinet” – vom asigura implementarea programelor și proiectelor care vor îmbunătăți calitatea apei în municipiu, astfel încât apa din robinet să poată fi consumată fără utilizarea unor sisteme suplimentare de filtrare.

Prioritate „Grija față de valorile chișinăuienilor”

Chișinăul este capitala noastră, unde trăiesc oameni de diferite etnii, culturi, cu diverse opinii etc. Astfel, pe de-o parte trebuie să asigurăm ca **municipiul nostru să fie confortabil pentru toți, iar, pe de altă parte, să nu permitem imixtiuni în viața personală și valorile spirituale ale majorității locuitorilor Chișinăului.**

Măsuri de realizare:

Valorile chișinăuienilor sunt valorile noastre. Astfel, nu vom permite implementarea propagandei LGBT în școli, deoarece acest lucru este inacceptabil atât pentru majoritatea cadrelor didactice, cât și pentru părinții și familiile care au copii la școală.

Vom promova programe menite să consolideze valorile familiale, tradițiile moldovenești, activismul social și responsabilitatea.

Prioritate „Securitatea chișinăuienilor”

Viitorul pașnic și siguranța chișinăuienilor este prioritatea noastră. Noi vom proteja prin orice mod posibil orașul nostru de planurile de creare a bazelor militare sau laboratoarelor pe teritoriile municipiului.

Guvernarea PAS, aservită intereselor străine, intenționează să ridice în câțiva ani o bază militară în apropierea municipiului Chișinău, pe câteva zeci de hectare din raza comunei Băcioi. Baza militară presupune și poligoane de tragere, și concentrare de tehnică de război, și depozite de muniții, și alte edificii, procedee și elemente de uz militar, cu risc sporit pentru sănătatea și viața cetățenilor municipiului Chișinău. Prioritatea noastră este să nu admitem acest lucru.

Măsurile de realizare:

Ca primar de Chișinău, mă voi opune în mod categoric acestor încercări de a transforma împrejurimile Capitalei în zonă militară activă, iar locuințele civile – în țintă colaterală, în caz de conflict armat. De aceea, **voi bloca orice intenție sau proiect de construcție a bazelor sau a laboratoarelor militare pe terenurile care aparțin municipiului.** Voi cere ca fondurile destinate înarmării și războiului să fie reorientate spre educație, infrastructură, cultură și ajutor social, care sunt adevăratele priorități ale țării și ale oamenilor.

Prioritate „Grijă pentru animalele domestice și fără adăpost”

Vom crea un mediu de viață echilibrat și durabil atât pentru animalele domestice, cât și pentru cele fără adăpost. Este important să se **țină cont de nevoile și bunăstarea animalelor de companie, asigurând îngrijirea și protecția animalelor fără adăpost, cu accent pe liniștea și siguranța locuitorilor Chișinăului.**

Măsurile de realizare:

Vom asigura **„Siguranța și bunăstarea animalelor de companie”**, prin crearea și dezvoltarea infrastructurii pentru plimbarea în siguranță a câinilor, sporirea accesului la serviciile veterinare și informațiile despre regulile de îngrijire a animalelor.

Implementarea programelor și proiectelor, care contribuie la adoptarea animalelor de companie din adăposturi, datorită cărora acestea își vor putea găsi noi case și stăpâni.

Împreună cu cetățenii și activiștii pentru protecția animalelor, vom elabora și implementa un **„Program de îngrijire, protecție și profilaxie a animalelor fără adăpost în municipiul Chișinău, pentru anii 2024–2027”**, datorită căruia, pe de o parte, orașul nostru va fi sigur pentru locuitorii săi, iar pe de altă parte, va oferi îngrijirea necesară animalelor fără adăpost.

05 Direcția de dezvoltare „Soluții eficiente pentru infrastructura Chișinăului”

Municipiul trebuie să dispună de un **sistem de transport integrat și sigur**, cu utilizarea soluțiilor din domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor. Datorită infrastructurii moderne, orașul trebuie să creeze o rețea eficientă de conexiuni de mare viteză, cu acces la toate resursele sale.

Prioritate

„Chișinău – localitatea în care este ușor de deplasat și plăcut de trăit”

În ultimii ani, ambuteiajele sufocă chișinăuienii, răpindu-le cel mai prețios lucru - timpul. Echipa noastră va analiza toate soluțiile posibile în domeniul dat, se va consulta cu cetățenii și le va implementa cât mai curând posibil pentru ca locuitorii orașului să nu se mai confrunte cu această problemă.

Măsurile de realizare:

Programul „Parcări simple și sigure”. În cadrul acestui program, vor fi realizate proiecte de creare a locurilor de parcare suplimentare în toate sectoarele capitalei, unde acestea sunt necesare, prin implementarea unor soluții avansate, a practicilor altor țări și utilizarea rațională a spațiului. Vom folosi orice posibilitate de a construi parcări subterane și multietajate. Drumurile trebuie eliberate de mașini pentru a asigura circulația liberă a transportului, la fel ca și grădinile și curțile din fața blocurilor, planificate din start pentru petrecerea plăcută a timpului liber de către chișinăuieni. Pentru a realiza o administrare eficientă, cu sprijinul și asistența fracțiunii socialiștilor din Parlament, vom crea un „Serviciu municipal al parcarilor”.

Programul „Stop ambuteiajelor în Chișinău”. Una din soluții ar putea fi revizuirea rutelor din capitală, ceea ce va conduce la o reorganizare mai eficientă a traficului în Chișinău. În plus, vom motiva cetățenii să folosească mai des transportul public, care va deveni mai confortabil, mai sigur și mai previzibil. O altă soluție pentru problema ambuteiajelor va fi - renovarea drumurilor pe timp de noapte și în termene cât mai restrânse. Reparația interminabilă a drumurilor cu închiderea multor artere cheie ale orașului în timpul zilei creează un discomfort enorm locuitorilor capitalei și duce la o creștere constantă a numărului de ambuteiaje. Anume din acest motiv ne vom strădui să îndeplinim lucrările de reparație pe timp de noapte și în cel mai scurt timp posibil. Reducerea ambuteiajelor va contribui la îmbunătățirea calității aerului în capitală și la creșterea nivelului de satisfacție al locuitorilor săi.

Programul „Curtea mea confortabilă”. În cadrul acestui program municipalitatea va ajuta cetățenii și asociațiile de locatari să-și amenajeze curțile și să le transforme în spații confortabile de petrecere a timpului liber. În realizarea acestui scop, municipalitatea va oferi grupurilor de inițiativă ale cetățenilor și asociațiilor de locatari servicii de design și alte tipuri de sprijin necesare pentru transformarea curților noastre în spații de agrement confortabile pentru chișinăuieni. Împreună vom putea reamenaja anual cel puțin 50 de curți, în fiecare sector al orașului.

Prioritate „Dezvoltarea complexă a Chișinăului”

În fiecare localitate există zone mai defavorizate din perspectiva dezvoltării. Prioritatea noastră este să scoatem aceste zone ale municipiului din criză, să le readucem la viață și să le creăm noi oportunități. Mai simplu spus, vom face tot posibilul ca în aceste sectoare slab dezvoltate ale orașului viața să devină mai bună, mai atractivă, mai confortabilă.

Măsurile de realizare:

Programul de revitalizare a unor sectoare separate ale orașului – considerăm incorect să ne focusăm doar pe dezvoltarea sectoarelor deja modernizate ale urbei, în timp ce zonele defavorizate, rămân mereu fără atenția cuvenită. Credem că municipalitatea este un tot întreg și Chișinăul trebuie să se dezvolte armonios. Pentru aceasta, implementăm un program de revitalizare a acelor sectoare ale orașului. Pe baza metodologiei și a unor criterii specifice, vom identifica zonele orașului care au nevoie stringentă de revitalizare și, împreună cu cetățenii, vom desfășura acțiuni și investiții care vor ajuta aceste zone ale orașului să atingă un nou nivel de dezvoltare socială, economică și de infrastructură.

Trenul de centură al Chișinăului. Proiectul va fi implementat în vederea reducerii traficului în oraș, precum și pentru a micșora cel puțin de două ori timpul de călătorie în diferite regiuni ale Chișinăului. Aceasta va permite locuitorilor municipiului nostru să economisească timp și bani. Proiectul va mai contribui la stabilirea comunicării nu doar între sectoarele orașului, ci și între oraș și suburbiile din preajmă. Inițiativa va fi implementată prin crearea unui parteneriat public-privat.

06 Direcția de dezvoltare „Chișinău – oraș inteligent, transparent și participativ”

Managementul Chișinăului trebuie să fie realizat de o administrație în cadrul căreia competențele, **participarea publicului la luarea deciziilor, transparența activităților, calitatea înaltă și accesibilitatea serviciilor publice joacă un rol important.** Acest lucru necesită crearea unui sistem complex de management al orașului, cu participarea tuturor utilizatorilor orașului la implementarea obiectivelor stabilite și asigurarea unei interacțiuni eficiente între sectorul public și cel privat.

Prioritate

„Mai multă participare și democrație directă pentru locuitorii Chișinăului”

Măsurile de realizare:

În sistemul de administrare a municipiului vom implementa principiul „Chișinăuienii decid”. Primăria se angajează să organizeze referendumuri locale pe toate problemele de interes major pentru locuitorii capitalei. În acest scop vom elabora un sistem de identificare a celor mai importante probleme, care vor fi consultate în mod obligatoriu cu chișinăuienii la **referendum local**. În acest proces, vom prelua experiența unor țări precum Elveția, de la care avem multe de învățat în domeniul democrației directe.

Crearea unei platforme instituționalizate de cooperare cu cetățenii, în cadrul căreia vor fi examinate cele mai importante chestiuni de dezvoltare a Chișinăului, iar cetățenii împreună cu administrația vor aproba decizii importante pentru dezvoltarea orașului.

Programul „Buget participativ”. În cadrul acestuia, municipalitatea va finanța cele mai bune idei de proiecte de dezvoltare a Chișinăului, propuse de cetățeni, activiști și organizații neguvernamentale.

Programul „Buget Civil pentru dezvoltarea Chișinăului” – în cadrul căruia va fi deschis un acces permanent pentru cererile de cofinanțare din partea municipalității a proiectelor cetățenilor legate de amenajarea curților, scărilor din bloc, terenurilor de joacă etc.

Prioritate „Chișinăul inteligent”

Vom asigura implementarea abordării „**Chișinăul inteligent**” în cadrul căreia orașul **trebuie prezentat ca un organism eficient**, ale cărui elemente interacționează între ele, asigurând o dezvoltare armonioasă a urbei. Un compartiment important al conceptului de oraș inteligent este **grija față de mediul înconjurător și utilizarea soluțiilor de mediu**. Întreaga noastră platformă prevede măsuri ce vor contribui la implementarea abordării „Chișinăul inteligent”. Datorită soluțiilor moderne, orașul se adaptează nevoilor locuitorilor, iar spațiul devine confortabil pentru toți utilizatorii.

Măsurile de realizare:

Echipa noastră va asigura finalizarea, consultarea și aprobarea în anul 2024 a **Planului Urbanistic General al Chișinăului**, care stă la baza dezvoltării adecvate a orașului.

Abordarea deschisă a problemelor legate de **dezvoltarea orașului ne va permite să eliminăm barierele inutile din administrație, serviciile municipale, precum și din interacțiunea dintre oraș și locuitorii săi**. Datorită inovațiilor și tehnologiilor moderne, Chișinăul va deveni un oraș inteligent în care este confortabil să trăiești.

Vom pune în aplicare sisteme «inteligente» de gestionare a transportului, a semafoarelor și a serviciilor publice pentru optimizarea fluxurilor de transport și reducerea ambuteiajelor; vom crea aplicația gratuită „**Orașul în telefonul meu**”, care va permite locuitorilor Chișinăului să urmărească circulația transportului public în oraș și informația utilă despre municipiu; vom instala stații publice de alimentare a automobilelor electrice; vom asigura accesul în format electronic la mai multe servicii ale orașului, pentru confortul cetățenilor.

Prioritate „Chișinăul transparent”

Considerăm că nu este suficient să le arătăm cetățenilor unde și pentru ce au fost cheltuiți banii publici, dar și trebuie să-i consultăm ori de câte ori vom lua o decizie cu impact asupra viitorului Chișinăului și al locuitorilor săi. Spre exemplu, în situația când Primăria își asumă noi obligații financiare și împrumuturi.

Măsuri de realizare:

Începând cu anul 2024, pe lângă faptul că vom asigura o transparență de 100% a procedurilor și cheltuielilor, vom mai informa și consulta cetățenii pe marginea cheltuielilor de bază ale Primăriei.

Vom elabora și implementa un **sistem de evaluare a funcționarilor Primăriei municipiului Chișinău**, care va îmbunătăți calitatea serviciilor publice prestate cetățenilor.

Vom crea un **Fond de burse alocate din buget pentru instruirea specialiștilor în domeniile necesare municipalității**. Municipiul trebuie să investească în viitorul său prin realizarea calitativă a sarcinilor puse în fața administrației orașului de către cetățeni. În vederea atingerii acestui obiectiv, municipalitatea va crea un Fond de burse finanțate din buget pentru formarea specialiștilor necesari orașului. Astfel, municipalitatea va anunța un concurs în urma căruia, de aceste burse vor beneficia cei mai buni candidați care au potențialul de a eficientiza administrarea orașului. Între oraș și bursieri va fi semnat un contract, conform căruia bursierul va fi asigurat cu un loc de muncă conform specialității obținute după absolvire.

07 Direcția de dezvoltare „Patrimoniul cultural și dezvoltarea economică a orașului”

În opinia noastră, patrimoniul cultural al Chișinăului este unul dintre cele mai importante resurse pentru dezvoltarea localității noastre. Pe baza tuturor elementelor infrastructurii și patrimoniului cultural al orașului, **vom crea climatul necesar pentru antreprenori și investitori**. Economia Chișinăului trebuie să se bazeze pe servicii moderne, industrie și sectorul de cercetare și inovare, să dispună de spații de afaceri dezvoltate care generează dezvoltarea industriilor creative, stimulează inovația, flexibilitatea pieței muncii și cooperarea eficientă între știință și mediul de afaceri. În același timp, **patrimoniul cultural al municipiului trebuie examinat ca un potențial de dezvoltare economică**, pe care trebuie să-l păstrăm și să-l gestionăm în mod adecvat și pentru care suntem responsabili în fața generațiilor următoare.

Prioritate „Chișinău – oraș favorabil mediului de afaceri”

O sarcină importantă a municipiului constă în asigurarea condițiilor favorabile pentru dezvoltarea companiilor existente și crearea de noi companii, în special în sectorul întreprinderilor mici și mijlocii. Asigurarea unor condiții adecvate pentru dezvoltarea antreprenoriatului necesită implementarea unor soluții de sistem adaptate potențialului și specificului fiecărui sector al capitalei. Se planifică îmbunătățirea accesului la informații, la educație în afaceri și servicii de consultanță. Vom crea condiții pentru incubarea și crearea rețelelor de cooperare dintre întreprinderile capitalei. **Vom promova investițiile, precum și vom încuraja responsabilitatea corporativă și socială a businessului.**

Măsurile de realizare:

Vom elabora și realiza „**Programul de antreprenoriat al Chișinăului**” de susținere a cetățenilor care inițiază propriile afaceri și dezvoltă companii în anumite sectoare și suburbii ale orașului pentru a utiliza mai eficient resursele locale și a stimula piețele locale ale forței de muncă.

Programul va include următoarele direcții:

„**Ne perfecționăm pentru antreprenori**” – evenimentele desfășurate pe această dimensiune vor spori pregătirea orașului Chișinău și a angajaților săi în acordarea unui sprijin valoros antreprenorilor.

„**Sprijin pentru crearea de noi companii**” – evenimentele desfășurate în această direcție vor facilita inițierea afacerilor și vor stimula crearea de companii, precum și vor contribui la promovarea antreprenoriatului în Chișinău.

Oferirea de spațiu pentru microîntreprinderi și întreprinderile mici, va reduce obstacolele ce stau în calea companiilor noi care nu au posibilitatea să închirieze spațiu pentru a-și dezvolta afacerea.

Susținerea companiilor din Chișinău – evenimentele desfășurate în această direcție vor oferi acces adecvat la informații, servicii gratuite de consultanță și instruire în domeniul dezvoltării afacerilor, vor facilita schimbul de experiență și crearea parteneriatelor de afaceri.

Chișinăul prietenos pentru afaceri – vom oferi tuturor antreprenorilor posibilitatea de a munci în conformitate cu legislația, vom elimina toate barierele și birocrăția inutilă. Vom fi receptivi la nevoile mediului de afaceri și împreună **vom edifica un oraș prietenos pentru afaceri.**

Prioritate „Identitatea și patrimoniul orașului”

Grija față de identitatea și patrimoniul cultural al orașului nostru este un drept și o datorie atât a cetățenilor, cât și a instituțiilor de stat la nivel central și local. Pentru noi, **protejarea patrimoniului cultural este o expresie a patriotismului și a respectului față de valorile care au format identitatea culturală a orașului nostru și a locuitorilor săi, timp de secole.** Patrimoniul contribuie la păstrarea memoriei istorice obștești, a cărei bază este unitatea istorică și culturală, iar monumentele reprezintă mărturii materiale importante. Astfel, sarcinile din domeniul protecției patrimoniului cultural au fost incluse în programul nostru ca și priorități.

Măsuri de realizare:

Elaborarea unui program municipal de îngrijire a monumentelor – un document strategic al Chișinăului, care va sta la baza formării politicilor în acest sector de mare responsabilitate a autorităților locale și va asigura complementaritatea activităților Chișinăului și ale altor părți implicate.

Iluminatul decorativ al clădirilor, monumentelor istorice, parcurilor din Chișinău.

Capitala este cartea de vizită a oricărui stat, avem multe clădiri care reprezintă diferite tendințe arhitecturale, parcuri, piețe etc., care fac Chișinăul inedit. Vom sublinia autenticitatea orașului nostru prin jocuri de lumini, care vor încânta privirea tuturor, inclusiv a turiștilor.

Restaurarea și revitalizarea monumentelor arhitecturale municipale, prin păstrarea funcțiilor existente și/sau conferirea acestora unor noi semnificații sociale – vom asigura procesele de renovare astfel încât să fie păstrată valoarea monumentelor. Totuși, deseori, pentru a asigura o dezvoltare durabilă, nu este suficient să ne limităm doar la renovarea monumentelor, respectiv, vom asigura susținerea funcțiilor existente sau vom revitaliza, împreună cu cetățenii, funcțiile monumentului, atribuindu-le o nouă semnificație socială și economică. Acolo unde este necesar, vom crea parteneriate cu cetățenii și mediul de afaceri pentru renovarea în comun a monumentelor municipale. În acest scop, municipalitatea va elabora un program special în cadrul căruia va cofinanța proiecte de restaurare a monumentelor din Chișinău.

Prioritate „Identitatea și patrimoniul orașului”

Măsurile de realizare:

Programul „Împreună avem grijă de patrimoniul orașului” constă în crearea condițiilor necesare pentru protecția durabilă a patrimoniului cultural și utilizarea valorii acestuia pentru dezvoltarea socială și economică a orașului, pentru generațiile prezente și viitoare. Programul va fi realizat în parteneriat cu cetățenii și organizațiile neguvernamentale din acest domeniu. Împreună vom identifica și implementa cele mai bune inițiative și proiecte pentru o bună gestionare și păstrare a patrimoniului Chișinăului.

Introducerea unei taxe pentru înrăutățirea aspectului estetic al orașului. Împreună cu echipa socialiștilor din Parlament, vom insista pe includerea acestei practici în legislație. În Chișinău există multe construcții nefinalizate, care de mulți ani afectează aspectul estetic al capitalei noastre. Astfel, vom încuraja finalizarea construcțiilor în termenii stabiliți și în conformitate cu proiectul.

Elaborarea și implementarea unui Program de dezvoltare a culturii în Chișinău, care va indica direcțiile politicilor în domeniul culturii în orașul nostru. Sarcina principală a programului va rezida în sporirea importanței și a rolului culturii în dezvoltarea Chișinăului.

Vom sprijini:

- **dezvoltarea creativității și extinderea ofertei culturale**, însoțite de dezvoltarea infrastructurii culturale, inclusiv a obiectelor culturale existente sau noi;
- **extinderea participării chișinăuienilor la viața culturală**, ceea ce presupune dezvoltarea educației culturale și susținerea activității sociale și a utilizării noilor tehnologii;
- **crearea imaginii Chișinăului ca oraș cultural** care își respectă trecutul și continuă să-și păstreze și formeze identitatea.

Pentru Chișinău se poate mai bine!
cu Adrian **ALBU**

Socialiștii.
Oameni de încredere!